

Podatki o publikaciji

Izdaja: Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije,
Cesta Žalskega tabora 2, 3310 Žalec

Urednik: Silvo Žveplan

E-pošta uredništva: silvo.zveplan@ihps.si

Uredniški odbor: Silvo Žveplan, Alenka Ferlež Rus, dr. Magda Rak Cizej, Gregor Leskošek

ISSN 2536-2321 (za spletno izdajo)

Letnik 30, št. 11

4. avgust 2021

ZATIRANJE PLEVELOV NA STRNIŠČIH

Med poletne in strniščne plevelle uvrščamo tako imenovane toploljubne ali termofilne plevelne vrste. Razvijati se začnejo v začetku poletja. Med poletne in strniščne plevelle prištevamo: zeleni in varljivi muhvič, krvavo rdečo srakonjo, rogoviček, več vrst bodičev, deljenolistni mrkač, navadni oslez, navadni tolščak, goli ščir, pasje zelišče, divji sirek, mnogosemnsko metliko, breskovolistno dresen, navadni kristavec, divje proso, navadno škrbinko, divji ščir, prstasti pesjak in v zadnjih letih tudi pelinolistno ambrozijo. Nekateri od njih zaključijo svoj razvoj v nekaj tednih. Imenujemo jih strniščni pleveli, ker se v večjem obsegu razvijajo na strnišču, ko preneha zasenčenje od žit. Razvijajo se tako enoletni semenski pleveli, kot večletni koreninski pleveli. Tam, kjer nimate težav z ozkolistnimi pleveli, lahko za uničevanje enoletnih in večletnih širokolistnih plevelov na strnišču uporabite herbicid ***BANVEL 480 S**. Škropljenje strnišč s totalnimi - neselektivnimi herbicidi veliko prispeva k zmanjševanju tako ozkolistnih kot širokolistnih plevelnih populacij. Ta ukrep je nujno potreben pri močnejšem pojavu trajnih plevelov, posebej slaka, osata, gabeza, ščavja, pirnice, divjega sirka in trstike. Upravičenost uporabe neselektivnih herbicidov je, če omenjeni pleveli zavzemajo več kot 20 % populacije vseh strniščnih plevelov in nameravamo v naslednjem letu na teh površinah pridelovati vrtnine ali krompir, kajti v teh kulturah je zelo težko s herbicidi uspešno zatirati trajne širokolistne plevelle.

Za uspešno zatiranje trajnih plevelov po strnišču, je te po žetvi potrebno pustiti, da razvijejo dovolj listne površine, potrebne za dobro delovanje herbicidov, a obenem paziti, da nam ne semenijo. Z neselektivnimi herbicidi na strniščih moramo škropiti najkasneje v dveh mesecih od žetve. Odmerki so odvisni od plevelov, kateri prevladujejo na njivi in se gibljejo od 1,5 do 10 L/ha. Od širokolistnih plevelov so bolj težavni za zatiranje slak in robida, od ozkolistnih pa trstika in šaš. Trajne plevelle lahko zatiramo na strnišču s katerega smo predhodno odpeljali slamo.

Za dobro delovanje neselektivnih herbicidov na osnovi glifosata, kot so BOOM EFEKT, CLINIC TF, CREDIT XTREME, DOMINATOR ULTRA 360 SL (zaloge v uporabi do 13.4.2022), HELOSATE 450 SL, HELOSATE 450 TF, KYLEO (zaloge v uporabi do 13.8.2021), ROUNDUP ENERGY, ROUNDUP FLEX (zaloge v uporabi do 17.11.2022), ROUNDUP MAX, ROUNDUP POWERMAX (zaloge v uporabi do 17.11.2022), ROUNDUP STAR, ROUNDUP ULTRA (zaloge v uporabi do 17.11.2022), SHYFO, TAJFUN 360, TOUCHDOWN SYSTEM 4 je potrebno, da uporabimo mehko vodo (deževnico), ali pa trdi vodi predhodno dodamo dodatke za znižanje trdote vode. Pri uporabi mehke vode so učinkovitosti herbicidov na osnovi glifosata za 35-70 % boljše kot pri uporabi trde vode! Pleveli naj bodo visoki vsaj 10 do 20 cm.

Uporabimo lahko tudi ureo ali amonsulfat v 2-5 % koncentraciji, katerega dodamo v tank škroplilnice pred herbicidom. Pri zatiranju plevelov na strniščih moramo biti pozorni na porabo vode, ki naj ne bi bila večja od 200 L/ha. Kapljice pripravljenega sredstva morajo biti dobro razporejene po listih plevela. Le v primeru zelo močne zapleveljenosti se poveča količina na 300- 400 L vode na ha. Slak škropimo v času, ko začne cveteti, ker v tem času razvije dovolj nadzemne listne mase, katera lahko vsrka dovolj herbicida za uničenje ogromne podzemne mase korenin. Pri zatiranju slaka je potrebno uporabiti višje odmerke prej naštetih pripravkov, tudi do 10 L/ha. Robido na njivah najbolj uspešno zatremo, če za škropljenje uporabimo višje odmerke prej navedenih herbicidov, škropljenje pa

opravimo konec avgusta, oziroma prve dni v septembru, ko se rastlinski sokovi v glavnem vračajo nazaj v korenine, kjer se pred zimo kopičijo. Trstika in šaš nam povzročata večje težave na vlažnih in na novo melioriranih njivah. Ker imata voščeno prevleko, je pri njunem zatiranju obvezno potrebno dodati močilo, sicer nam uporabljen herbicid steče z listov. Za zatiranje divjega sirka in pirnice na strnišču je dovolj že 4 do 5 L/ha priprava na osnovi glifosata in dodatek močila pri pripravkih, ki nimajo že vgrajenega močila. Pri enoletnih plevelih tudi pazimo, da nam ne semenijo. V tem letnem času se to zelo hitro zgodi, saj cvetijo že zelo nizke rastline bele metlike, kostrebe, muhviča, lobode, ščira, rogovilčka, pelinolistne ambrozije in grinta, seme pa je kaljivo hitro po cvetenju. Zato moramo paziti, da se nam med čakanjem na primerno razvite večletne plevela, na njivah ne osemenijo enoletni pleveli.

Škropljenje s herbicidi na strnišču opravimo v suhem, a ne v vročem vremenu, in ko ne pričakujemo obilnejših padavin. Uspeh zatiranja večletnih plevelov je boljši, če je po škropljenju hladnejše obdobje, saj plevelne rastline dlje časa ostanejo zelene in sposobne z rastlinskimi sokovi prenesti herbicide v korenine. Če pri plevelni rastlini, zaradi višjih odmerkov herbicida in visokih temperatur prehitro odmre nadzemni del in zgornji sloj korenin, se premalo herbicida prenese do korenin v nižjih talnih slojih. Tako te korenine ne odmrejo in jih pri obdelavi zopet dvignemo na površje ter jih s kasnejšo obdelavo naprej razmnožujemo. Zato je hladnejše obdobje, brez večjih padavin bolj primerno za zatiranje trajnih plevelov, saj pride do manjšega izhlapevanja in s tem tudi do manjših izgub uporabljenega totalnega herbicida, kot ob vročem vremenu. Po škropljenju s totalnimi herbicidi strnišča ne obdelujemo vsaj 3 tedne, kljub temu, da nadzemni deli plevela že prej kažejo znake propadanja. Oranje, podrahljavanje, gnojenje z večjimi odmerki gnojevke, hlevskega gnoja ali morebitno apnenje opravimo po več kot treh tednih od uporabe herbicida. Zatiranje trajnih plevelov na strniščih je drag ukrep, vendar pri pridelovanju krompirja in vrtnin večkrat neizogiben. Pomembno je, da pri škropljenju s herbicidi ne ostanejo ne poškrapljeni trakovi zaradi preširokih prehodov škropilnice. Sicer bodo v naslednjih letih prav pleveli s teh ne poškrapljenih trakov izvor nadaljnje množitve plevelov in bomo ostanke teh z obdelavo v kratkem času zopet prenesli na celotno njivo.

Za herbicid označen z zvezdico pred imenom (*FFS) velja omejitev uporabe na najožjih vodovarstvenih območjih (VVO1), pri pridelovalcih v izbranih KOPOP ukrepih!

Pred uporabo fitofarmacevtskega sredstva in morebitnih dodatkov natančno preberite navodila za uporabo in jih ob škropljenju dosledno upoštevajte!